

09.45 Ma 60 s

EH

MARIAKIRKEN

I 25 AAR

MARIAKIRKEN I 25 AAR

MARIAKIRKEN I 25 AAR

UDGIVET AF MENIGHEDSRAADET

VED

C. SCHOUSBOE

KØBENHAVN

MAJ / MCMXXXIV

09,45
ma 60
A

MISSIONTRYKKERIEET
VED A. SIEBUHR
KBHVN. V.

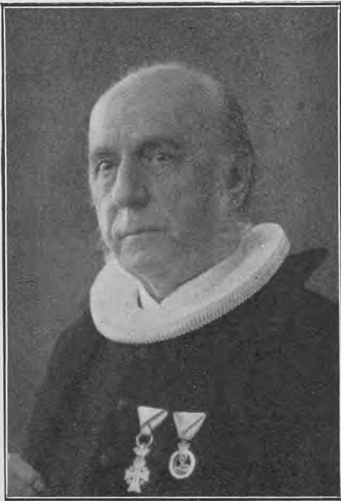
20964

LIDT OM, HVAD DER GIK FORUD

Oprindelsen til Mariakirken gaar tilbage til Slutningen af forrige Aarhundrede. Der var dannet en Komité under Forsæde af *Stiftsprovst, kgl. Konfessionarius J. Paulli*. Den holdt sit første Møde den 25. Januar 1896. Dens Op-gave var ved frivillige Bidrag at tilvejebringe Midlerne til Opførelse af en Sognekirke for den østre Del af St. Matthæus Sogn¹). Tanken var oprindelig den, at Sognet skulde omfatte adskilligt mere, end det kom til at omfatte, bl. a. Glyptotekkkvarteret.

Aaret efter, at Komiteen var dannet, købte Københavns Kirkefond Ejendommen Nr. 17 paa Vesterbrogade (med Dansesalen Valkyrien) i den Hensigt at indrette et midlertidigt Kirkelokale. Her skal nu ikke gives nogen Beskrivelse af det forunderlige og saa rigt velsignede Led i Københavns Kirkesags Historie, der samler sig om Navnet: St. Mariæ Kirkesal. Dennes Historie strækker sig fra 1898 til 1909, idet Mariakirkens Komité, efter at Eliaskirken var blevet indviet den 17. Maj 1908, fik Kirkefondets Tilladelse til, at Mariakirkens Sogn, der samtidig var oprettet, maatte bruge Kirkesalen til midlertidig Sognekirke, da der endnu mangede ét Aar i Mariakirkens Fuldførelse. Den Kærlighed, der herigennem vistes ikke blot vort Sogn og vor Menighed

¹ Enkeltheder i Komiteens Arbejde skal ikke gives her. Der gik jo forholdsvis lang Tid (over 13 Aar), inden Kirken stod færdig. Forfatteren af dette Skrift var ikke Medlem af Komiteen.

STIFTSPROVST J. PAULLI

(hvis Grundstamme kom til at bestaa af Medlemmer af St. Mariæ Kirkesals østre Distrikts Menighedssamfund), men ogsaa Kirkekomiteen, der stod med en endnu kun halvt færdig Kirke, var et skønt Vidnesbyrd om kirkelig Samfølelse. Jeg husker tydeligt, hvordan Stiftsprovst Paulli, Komiteens Formand (død 1915), der — efter hele sit kirkelige Syn — stod Kirkefondets Arbejde fjernt, blev bevæget og glad ved at modtage Kirkefondets Tilsagn. Det ændrede vel ikke hans Syn paa Kirkefondet

og dets Arbejdsmaade, men det er utvivlsomt, at han i sine sidste Aar saa med mere Forstaaelse paa dets Virksomhed.

Som Udtryk for Mariakirkens Menigheds Taknemmelighed maa jeg have Lov til her at aftrykke, hvad der stod i det sidste Søndagsblad, der udkom inden Mariakirkens Indvielse, Ord, der paa en Maade kom til at sætte Slutstenen paa St. Mariæ Kirkesalsepoken i Københavns Kirkesags Historie:

„For sidste Gang staar Billedet af Kirkesalens Indgang paa Bladets Forside. Vi véd alle, hvorfor dette er Tilfældet. Mariakirken staar nu rede til Indvielse, lys, stor og skøn. Vi takker Gud, og vi takker Mennesker for denne Gave.

Men samtidig ser vi tilbage med Tak for Aarene i St. Mariæ Kirkesal. Mange vil med Vemod forlade den. Det har været rige og velsignede Timer baade om Prædikestol og om Døbefont, ved Alterbordet og i Sakristiet, og mange vil med Tak til Gud mindes de to Præster, With og Fibiger, som i ti Aar gjorde Gerningen i og udfra Kirkesalen. Vi,

som kom til ved Sogneudskillelsen i Fjor, har faaet meget at takke for, først fordi Kirkefondet beredvilligt og uden Vederlag overlod os Kirkesalen som midlertidig Sognekirke, dernæst fordi Menighedssamfundet i det store og hele blev hos os, saa at det Arbejde, der var i Gang (Menighedspleje, Bladmission, Søndagsskole, K. F. U. K. og F. D. F.) kunde fortsættes.

Hvad skal Kirkesalen nu bruges til? Jeg véd det ikke, jeg har intet hørt derom. Men én Ting véd jeg, at jævnes den end med Jorden, saa vil Mindet om den blive ved at leve i Menneskehjerter, fordi de dér fandt Livet i Gud.“

Vi holdt Afslutningsgudstjeneste i Kirkesalen Pinsedag den 30. Maj 1909. „Saa staar nu op, lader os gaa herfra,“ siger Jesus i Pinseevangeliet (Joh. 14, 31), og paa dette Ord gik vi — med Tak til Gud — fra St. Mariæ Kirkesal til Mariakirken.

ST. MARIE KIRKESALS INDRE

MARIAKIRKEN, INDVIET 31. MAJ 1909

BISKOP RØRDAM

Indvielsen foretoges — det var anden Pinsedag — af *Sjællands Biskop, Dr. Skat Rørdam*, der talte over Ordene fra Johannes' Evangelium Kap. 4, Vers 23—24: „Men den Time kommer, ja den er nu, da de sande Tilbedere skulle tilbede Faderen i Aand og Sandhed; thi det er saadanne Tilbedere, Faderen vil have. Gud er Aand, og de, som tilbede ham, bør tilbede i Aand og Sandhed.“ Det var den næstsidste Kirkeindvielse, Biskop Rørdam fik Lov at holde. Han døde

i September 1909. Efter Indvielsen prædikede jeg over Joh. 3, 16—21, Dagens Evangelium.

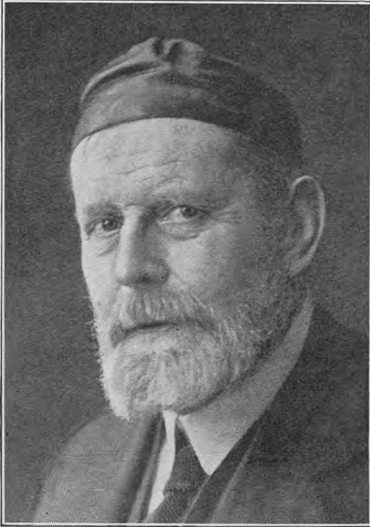
Hvorfor var der gaaet saa lang Tid (fra 1896), inden Maalet blev naaet? Grunden var vel nok — for en Del — den, at der snart — i 1897 — fra Kirkefondets Side blev begyndt et andet Kirkesagsarbejde paa den nederste Del af Vesterbro, og der blev herved nogen Uklarhed over, hvordan Ordningen af de kirkelige Forhold i Fremtiden skulde blive.

MARIAKIRKEN

Skulde der være to nye store Kirker i denne Bydel, eller skulde der kun være én? Det varede ikke længe, inden et energisk Arbejde for at rejse Eliaskirken paa Vesterbros Torv begyndte, og allerede den 8. April 1906 blev Grundstenen nedlagt. Og samtidig kom der saa Gang i Arbejdet for at rejse Mariakirken. Mange Bidrag indkom, saaledes

ARKITEKT A. CLEMMENSEN

at Kirken, der i alt kostede 250,000 Kr. at opføre, var betalt den Dag, den blev indviet. Den 15. September 1907 fandt Grundstensnedlæggelsen Sted. Et Dokument om Kirken nedlagdes under Alterets Plads.

Grunden var oprindelig skænket af Gartner Hintze. Ved Mageskifte og Køb fra Kommunens Belønnings- og Betalingskole (Istedgade 20) erhvervede man den Grund, hvorpaa Kirken blev bygget. Den blev opført efter Tegninger af *kgl. Bygningsinspektør, Arkitekt A. Clemmensen* (død

1928), der med stor Kærlighed til Opgaven ledede Arbejdet, bistaaet af en Kreds af dygtige Haandværkere. Arkitektens Grundtanke har været den, at Kirken i sit Udseende skulde minde om en dansk Købstadskirke fra Reformationstidens Begyndelse. Den er opført af haandstrøgne Sten, hvælvet i sin Helhed med murede Hvælvinger. Kirken er sammenbygget med et Taarn, der ligger i Gadelinjen. Selve Kirken er trukket noget tilbage fra denne. Den bageste Del af Kirken er forbundet med en Sakristibygning (med to Sakristier), der vender ud til Gaarden. I Taarnet var det oprindelig paatænkt, at der skulde være en mindre Lejlig-

hed til Kirkebetjenten. Dette ændredes dog derhen, at der i Stedet blev indrettet en Mødesal, som kunde rumme ca. 80 Mennesker. Selve Kirken fik ca. 600 Siddepladser paa Gulvet og ca. 400 paa Pulpiturerne. Det blev altsaa en stor Kirke, og det maa vel siges, at den blev for stor til Sognet under Hensyn til dettes ejendommelige Beskaffenhed. Men den blev et ægte og solidt Bygningsværk, der med sine skønne Hvælvinger er til Ære for dets Bygmester.

Mariakirkens Indre har syntes mange noget koldt, hvortil maaske ogsaa har bidraget, at alt Træværket var holdt i skarpe Farver (blaat og rødt), men ingen har kunnet nægte, at der var Stil og Karakter over dens Arkitektur, og vi er mange, som kom til at elske den, ikke blot fordi det blev vor Kirke, men fordi vi mere og mere fik Øjet op for dens Skønhed. Der kom fra Begyndelsen af ingen

ARKITEKT SCHWENSEN

særlige Udsmykninger inde i Kirken med Undtagelse af et Frescomaleri i Spidsen over Alteret, malet af Johannes Kragh og forestillende Bebudelsen til Jomfru Maria. Det ejendommeligste og skønneste i Kirken er utvivlsomt Alterpartiet, som i ganske særlig Grad omfattedes af Arkitektens Interesse. Der er intet Alterbillede, men et udskaaret Træk crucifix over Alterbordet, som er af Sandsten. Det staar inde under Hvælvinger baaret af to Stensøjler. Der er stor Højhed og Hellighed over dette Parti af Kirken. Døbefonten (af Sandsten) blev anbragt paa Gulvet til venstre nedenfor Koret. Prædikestolen, udskaaret i Egetræ, var anbragt i Kirkens

højre Side, i ret betydelig Højde, indmuret i Koret og med Opgang fra dette. Kirken fik (ved Gave) et udmærket Orgel (18 Stemmer) og endvidere tre velklingende Klokker. En Damekomité sørgede paa forskellig Maade for Kirkens Udstyr (Altertæppet).

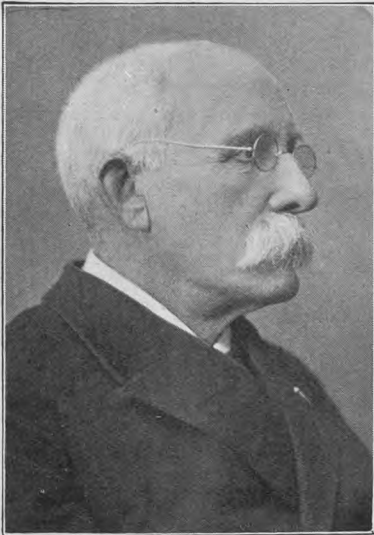
Der var en Ting, som hurtigt opdagedes, nemlig, at Maria-kirken var baade ret vanskelig at tale i og høre i. Jeg kender dem, som opgav at komme til Kirke her, fordi de ikke kunde høre. Jeg kender ogsaa dem, som holdt ud og som, navnlig fordi de fik deres vante Plads, efterhaanden kom ud over den akustiske Vanskelighed, som Kirken har. Jeg synes ikke, at jeg kan forbigaa en Omtale heraf. Det har voldt os mange Tanker lige fra først af, Tanker om, hvordan denne Mangel kunde afhjælpes. En Vej var sikker nok, nemlig at faa Kirken fyldt af Mennesker. Ved Højtiderne, hvor der var mange til Stede, mærkedes en stor Forskel. Men denne Vej lykkedes ikke. Kirken er jo ogsaa stor. Saa forsøgte man at eksperimentere med Prædikestolen. I mange Aar nøjedes man med at give den en midlertidig Overbygning med Tøj bagved. Om det hjalp noget, véd jeg ikke. I de senere Aar prøvede man med Anbringelse af en (interimistisk) Prædikestol andetsteds i Kirken. Og her syntes det, at man kom ind paa det rigtige. Først anbragte man Prædikestolen nede paa Gulvet, midt i Kirkens venstre Side, idet man fjernede nogle Bænke. Dernæst rykkede man Prædikestolen højere op i Kirken, paa Gulvet i Kirkens højre Side, ligeledes med Fjernelse af nogle Bænke. Dette sidste Forsøg blev det afgørende. I 1933 — ved Kirkens Hovedistandsættelse (herom senere) — blev Kirkens Prædikestol endelig flyttet. Den blev sænket en hel Del og rykket noget frem, ikke mere indbygget i, men udbygget fra Koret, med en ny til Stilen svarende Overbygning og et Tæppe som Baggrund. Denne Anbringelse virker smukt, og Prædikanten er nu mere i Kontakt med Tilhørerne. Det er lettere at tale derfra, hvor Prædikestolen nu staar, og det synes, som om

der klages mindre over Vanskeligheden ved at høre. Hvilke er forresten de store Kirker, hvor der ikke kendes akustiske Vanskeligheder! Ved Flytningen af Prædikestolen vandtes der Plads i Koret, hvilket var tiltrængt.

Inden jeg forlader dette Afsnit i denne lille Redegørelse, er der to afdøde, hvis Navne skal nævnes og hvis Billeder hidsættes. Det er Arkitekt I. P. D. Schwensen (død 1912) og Snedkermester J. P. Mørck (død 1928). De fik begge Betydning for Mariakirken, og vi mindes dem med Tak. De var begge Medlemmer af Kirkekomiteen, boede begge i Sognet, og støttede Kirken med betydelige Gaver.

Arkitekt Schwensen var det vaagne Øje og den drivende Kraft under Kirkens Opførelse og blev efter dens Indvielse til sin Død Medlem af Kirkeinspektionen. Vi savnede ham meget, da vi mistede ham.

SNEDKERMESTER MØRCK

Snedkermester Mørck, det fine, gammeldags Haandværks kunstforstandige Mand, var til sin Død Kirkens Værge, og vi vil altid mindes ham, naar vi ser paa Kirkens smukke Prædikestol, som han var med til at skænke. Der var ogsaa andre, hvis Navne kunde nævnes. Men disse Mænd var — ved Siden af Stiftsprovst Paulli, som alt er nævnet — dem, som Kirken skylder mest.

MARIAKIRENS INDRE 1909

SOGNET

Mariakirkens Sogn oprettedes ved kgl. Reskript af 13. Maj 1908 (at gælde fra 17. Maj samme Aar), med Tilladelse til indtil Kirkens Indvielse at maatte benytte St. Mariæ Kirkesal som Sognekirke. Under 13. September 1907 var der blevet givet Tilladelse til, at Kirken maatte kaldes Mariakirken. Til Sognet blev henlagt den Del af St. Mathæus Sogns fjerde Sognedistrikt, der begrænses af en Linje, dragen ad Gamle Kongevej fra Hjørnet af Stenosgade, Vesterbrogade, den projekterede Gade mellem Tivoli og den ny Personbanegaard, Tømmerpladsgade i fortsat Forlængelse til Kalvebodbrygge, ad denne langs Havnen, Viadukten over Godsbanegaarden, Dybbølsgade, Hartmannsgade, Sønder Boulevard, Halmtorvet, Gasværksvej, Istedgade, Viktoriagade og Stenosgade til Udgangspunktet. Der er ingen Forandring sket med Hensyn til Sognet, bortset fra Anlæg af enkelte nye Gader og nogle Navneforandringer indenfor de givne Grænser. Folketallet har — med smaa Svingninger — holdt sig omkring 10,000. Mariakirkens Overtilsyn (eller som det den Gang hed Patronat) blev Københavns Overpræsident og Sjællands Biskop. Den blev en selvejende Kirke, hvis Vedligeholdelse og Drift betales af den folkekirkelige Ligning.

Skulde jeg nu her sige lidt om dette vort Sogn, vil jeg pege paa forskellige Forhold, der har præget det og præger det endnu.

Det første, jeg vil nævne, er, at der er et overvældende Antal af Hoteller og Pensionater i Sognet. Grunden hertil er, at Hovedbanegaarden ligger i Sognet. Dette bevirker, at mange af Beboerne ikke er fastboende. Dette Forhold tager stadig til, der kommer stedse flere Hoteller og Pensionater, og stedse flere Familier flytter andet Sted hen.

Det andet Forhold, der præger Sognet, er dets nære Beliggenhed ved det københavnske Forlystelseslivs Centrum. Mange prostituerede Kvinder har boet her og bor her stadig. Dette sætter sit uhyggelige Præg paa Gadelivet til stor Fare navnlig for de unge. Det har ikke altid været lige slemt, men til Tider saa slemt, at det var umuligt at færdes uantastet paa Gaderne ved Aftenstid. I Øjeblikket synes det, som om dette sørgelige Uvæsen er ved at tage Overhaand igen. Sædelighedspolitiet har altid været opmærksomt paa denne Sag, ligesom en hel Del af Grundejerne har haft Forstaaelse paa dette Punkt. Menigheden har lige fra først af set Faren og forsøgt paa forskellig Maade — gennem en kvindelig Missionær og ved Deltagelse i Magdalenehjemmets Missionsarbejde — at raade lidt Bod paa denne Ulykke. Men vi har sandet, at er der noget, der er vanskeligt at bekæmpe og komme til Livs, er det Usædeligheden, og ofte maatte vi synes, at det var saa usigelig haabløst.

Et tredje Forhold, som jeg vil pege paa, er Sognets Beliggenhed. Hørende til Vesterbro grænser det lige op til den indre By. Mange Mennesker her var fra gammel Tid knyttede til St. Matthæus Kirke og vel endnu flere til de gamle store Kirker inde i Byen. Saadan maatte det jo være, men det kom til at betyde en Vanskelighed i Sognearbejdet, fordi disse mange ikke søgte Kirken her og heller ikke støttede Menighedens Arbejde. I denne Henseende er der i Aarenes Løb sket en betydelig Forandring. Hertil har ogsaa vort Søndagsblad bidraget. Gennem det blev Sognets Beboere gjort klar over, at de havde faaet deres egen Kirke.

Der kunde nævnes adskilligt andet som ejendommeligt

for Mariakirkens Sogn. Blot ét vil jeg nævne endnu, nemlig dette, at Børnetallet er ringe og stedse bliver mindre. Dette staar bl. a. i Forbindelse med det, der er nævnet, at Familieme nødes til at flytte bort paa Grund af, at Ejendommene omdannes til Hoteller og Pensionater. Som Følge af det ringe Antal Børn er der kun faa Konfirmander, og deres Tal synes at tage af Aar for Aar.

MENIGHEDEN OG DENS ARBEJDE

I dette paa adskillig Vis vanskelige Sogn skulde Kirkens Arbejde altsaa gøres. Og i dette Sogn skal Kirkens Arbejde fremdeles gøres, saalænge Gud vil bruge sin Menighed dertil. Der var, som det fremgaar af det foregaaende, et Menighedssamfund som Udgangspunkt, nemlig det Menighedssamfund, der i Kirkesalen havde samlet sig om Pastor With. Det opløstes ikke, da Mariakirkens Sogn oprettedes, men fortsatte Arbejdet under de forandrede Forhold under Navn af Mariakirkens Menighedssamfund. Vi, der den Gang (i 1908) kom som de nye Præster her, glemmer ikke den Kærlighed, hvormed vi blev modtagne, og den aandelige Forstaaelse, der satte Sagen over Personerne, saa at Menigheden blev dør, hvor Arbejdet var i Gang. Nogle enkelte traadte vel tilbage og forlod os, men de fleste blev. I Aarene siden er mange af de første døde. Endnu er der i Mariakirkens Menighedssamfund 11 Medlemmer tilbage af dem, der var her, da vi kom. I Aarenes Løb har Medlemsantallet i vort Menighedssamfund været fra 90 til 100. Det har altsaa ikke været og er ikke blevet noget stort Samfund, men det har været et trofast Samfund, hvor vi med hinanden har baaret lyse og svære Tider.

Hvad blev der saa udrettet her i de Aar, der er gaaet siden Sognets Oprettelse og Kirkens Indvielse Aaret efter? Jeg føler, at derom er det ikke let for mig at tale, da jeg jo

hele Tiden har været Part i Sagen. Og om sig selv sømmer det sig at tale saa lidt som muligt. Men dette vil jeg sige, at var det kun lidt, her blev udrettet, var det kun lidt, der skete til Guds Ære, og blev det kun forholdsvis faa, der kom i vor Kirke for at høre Frelsens Ord, saa var det ikke Menighedssamfundets Skyld. Vi, der fik Præstetjenesten betroet her, maa først og fremmest — og deri tror jeg, at vi er enige — bekende, at vi tjente ikke, som vi skulde.

Der kan jo altid, naar Talen er om Menighedens Arbejde, sættes en Liste op over Gerningerne, der er gjorte, de Gerninger og Arbejdsformer, som væsentlig er de samme allevegne i en stor By. Og det kan jo maaske tage sig ganske godt ud. Men derigennem at maale, hvad der virkelig er sket, bedrager saa let, det behøver ikke at give et sandt Udtryk for, hvad der er sket af det, som har Betydning i Guds Øjne. Paa den anden Side betyder heller ikke dette, at det passer paa en Menighed (som det passer paa os), hvad der staar i Salmen: „her alt er lavt og sent det gaar,“ at der intet er sket af det, der har Værdi for Gud. Og vi siger Gud Tak, fordi vi tør tro, at hvor hans Ord redelig er blevet forkyndt, Ordet om Jesus som Guds Søn og Verdens Frelser, Ordet om ham, der døde for os Syndere paa Korset, og opstod fra de døde til nyt Liv og Salighed for os, hvor Sakramenterne er blevet rettelig forvaltede efter Jesu Indstiftelse, og hvor der har været troende Mennesker, der har levet deres Liv sammen og delt Ordet og Bønnen med hinanden, dør har det ikke været forgæves. Kan være, at Gud vilde, at vi ikke skulde faa ret meget at se, fordi det saadan var bedst for os. Kan være, at han en Gang — til vor Glæde — vil give os at se noget, som vi slet ikke anede eller tænkte.

Saa skal der da ikke her berettes om Gerninger i det enkelte. Men en Tak til Gud skal lyde, at han — trods vor Lidenhed og Uduelighed — brugte os i sin Tjeneste. Tak, at han gav os Lov — timeligt og aandeligt — at hjælpe fattige og syge, ensomme og gamle, at han brugte os til at

samle de unge Piger og Børnene om sit Ord, at han ved os lod det trykte Ord udgaa til Hjemmene i de mange Aar, Uge efter Uge, at han gennem os rakte sin frelsende Haand ud til arbejdsløse og hjemløse, til Drankere og faldne Kvinder, at han kaldte Kredse sammen om det hellige Bibelord og sin store Missionssag. Ja, Gud alene skal have Takken, først og sidst for, at han lod sit Ord have frit Løb i vor Kirke. Ham tilkommer al Æren.

Der er jo mange Minder, der melder sig for os, naar vi nu staar ved Kirkens 25 Aars Jubilæum. Vi har gode og velsignede Minder, som vi siger Tak for. Vi har ogsaa mørke og bitre Minder om det, vi syndede og gjorde forkert, og hvor det forkerte saa ofte laa i dette, at vi saa Fejlene hos hinanden, men ikke hos os selv. Blot dog vi Kristne, vi, som arbejder i Menigheden, rigtig ved Guds Aand kunde lære dette at dømme os selv, da vilde meget blive anderledes, og da vilde meget ogsaa have været anderledes hos os, om vi havde lært dette noget bedre.

Her skal ikke nævnes Navne paa endnu levende Mennesker. Fire, som er gaaet hjem til Gud, vil jeg nævne, fire, som vi mindes med Tak, og som — hver paa sin Vis — fik Betydning for Menigheden, tre Kvinder og én Mand: Frk. *Julie Hillerup* (død 1918), der — foruden at lede vor Menighedspleje — mere end nogen anden lærte os at se Helliggørelsens Alvor. Frk. *Marie Haudrup* (død 1929), der — foruden i mange Aar at synge i Kirkens Kor — var Medstifter af vor K. F. U. K. og Medleder af den. Frk. *Margrethe Wulff* (død 1916), hvem vi mindes som en sjælden opofrende Menighedspsygeplejerske. Endelig Kommunalærer *Jacobs* (død 1925), hvis Arbejde for vor Søndagsskole sent vil glemmes.

Jeg kunde mindes mange andre, som er gaaet bort, trofaste Medlemmer af vort Menighedsfund, trofaste Kirkegængere, trofaste Beboere i vort Sogn, som har støttet Ar-

bejdet, og som vi siger Gud Tak for. Jeg kunde ogsaa nævne Navne paa Mennesker, der endnu er iblandt os og staar midt i Arbejdet. Jeg vil ikke gøre det, men blot sige en inderlig Tak til enhver, der, uden at søge sin egen Ære, i Kærlighed og Ydmyghed, i Ærlighed og Sandhed har taget Del i Guds Riges Gerning i vort Sogn.

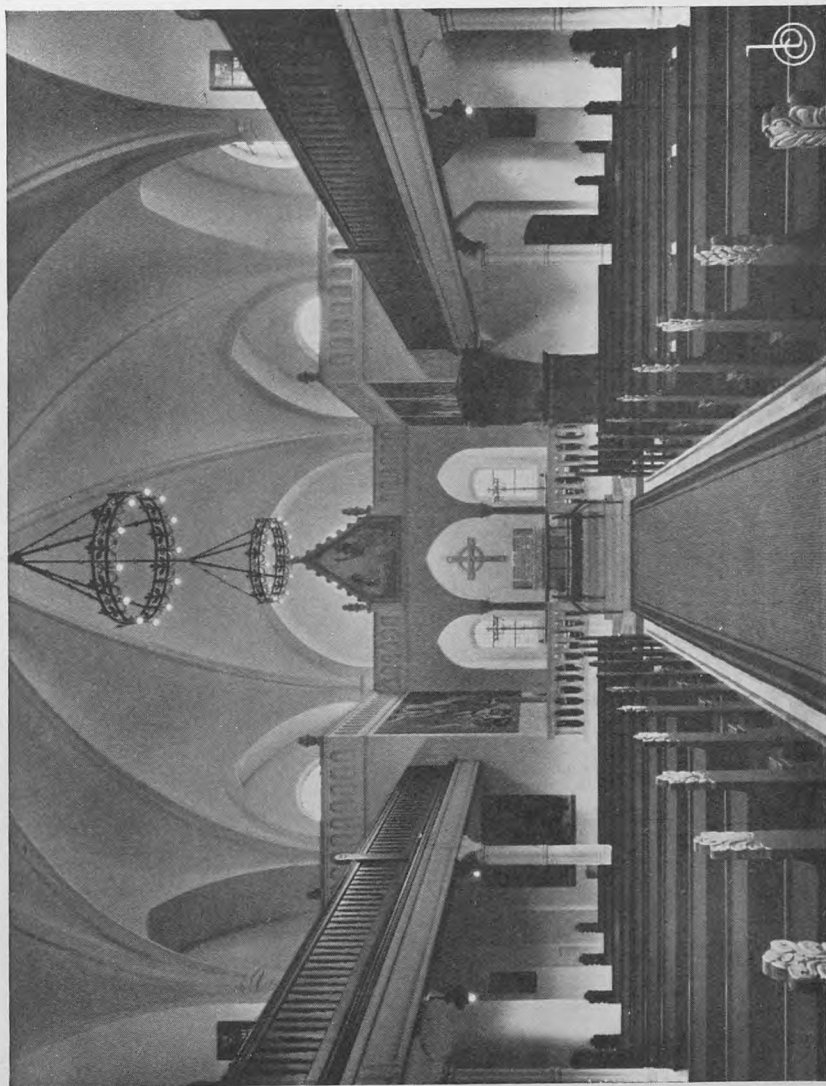

KIRKENS ISTANDSÆTTELSE I 1933

Aaret 1933, Aaret før vor Kirkes 25 Aars Jubilæum, blev et bevæget Aar. Kirken var lukket fra midt i Juli til midt i Oktober paa Grund af en stor og omfattende Istandsættelse, der foretoges under Ledelse af Kirkens Arkitekt Ove Huus efter Menighedsraadets Indstilling til Kirkeministeriet, der bifaldt Sagen.

Kirken trængte til en Istandsættelse, til Hvidtning, Maling af alt Træværket, og et nyt Varmeapparat. Hertil og til adskillige mindre Reparationer blev der bevilget Penge af Ligningen. Menighedsraadet er Autoriteterne megen Tak skyldig for den store Imødekommenhed. Bevillingen er ikke helt fastslaaet endnu, men det er et betydeligt Beløb (ca. 28,000 Kr.), der er medgaaet. Kirken har vundet meget ved, at de store, smukke Hvælvinger er blevet hvide igen. Den gør et varmere Indtryk derved, at Træværket er holdt i mørkere Farver. Det nye Varmeapparat (med Ovne i Kirken) er godt og forurener ikke, saaledes som det første gjorde det.

Men der skete mere til Gavn for vor Kirke end denne Bygningsistsandsættelse, bekostet ved offentlige Midler. Der skete det, at alle Bænkene paa Gulvet blev lavet om, saa at de nu er gode at sidde paa. Der blev ogsaa mere Plads imellem dem derved, at der blev taget nogle bort paa hver Side. Der skete det, at Prædikestolen blev flyttet og fik sin endelige Plads, saaledes som før omtalt. Der skete det, at Mødesalen blev udvidet ved Tilbygning ud i Gaarden, saa-

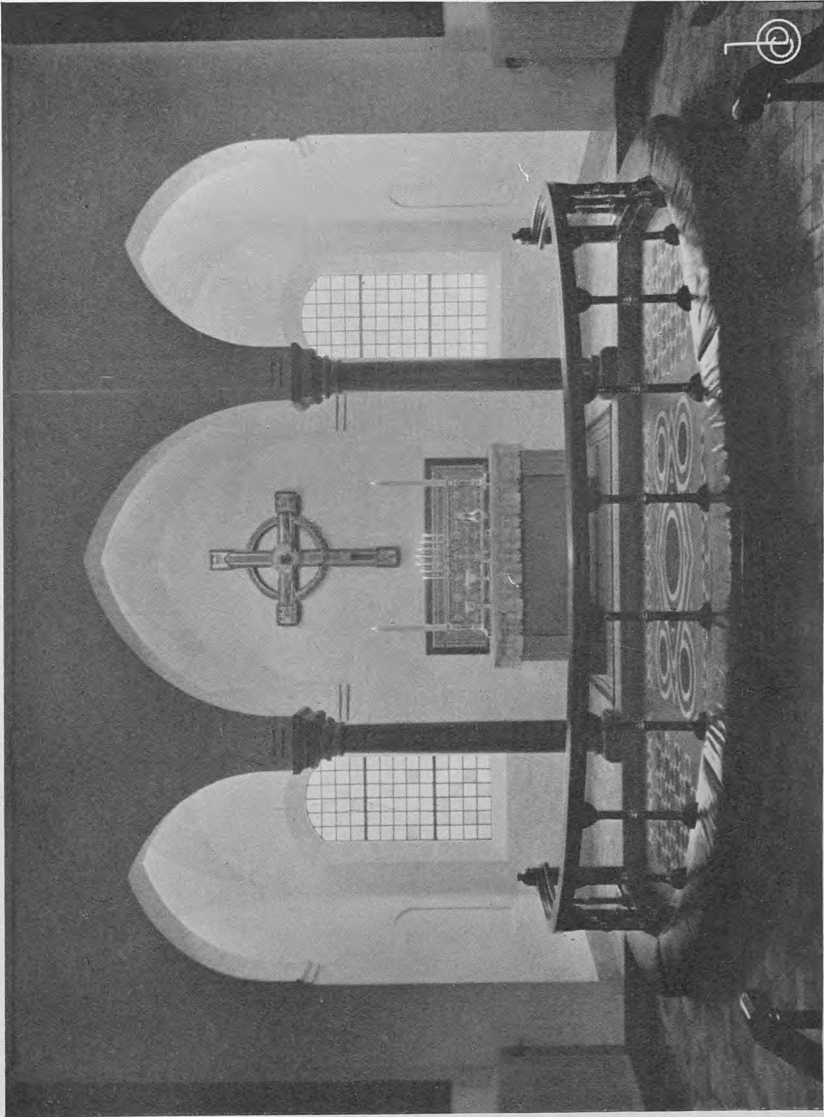
MARLAKIRKENS INDRE 1934

ledes at den nu har Plads til 120 Mennesker. Der skete det, at man vedtog en kunstnerisk Udsmykning, bestaaende af tre Malerier, ét forestillende Jesus og de smaa Børn, bagved Døbefonten, og ét paa hver af de store Vægflader i Koret, forestillende Korsfæstelsen samt Jesus og Synderinden. Dette kunstneriske Arbejde blev af Menighedsraadet overdraget Kunstmaler Stefan Viggo Pedersen, der for Tiden er i Gang med at male efter Skitser, der er anbefalede af Kunstakademiet og godkendte af Kirkeministeriet. Af disse Billeder er ét (Jesus og de smaa Børn) lovet færdig til Kirkens Jubilæum, hvorimod de to andre først bliver færdige senere. Bag i dette lille Skrift findes Fotografier af disse tre — altsaa endnu ufærdige — Billeder.

Hvor kom Midlerne fra til alt dette? I Hovedsagen fra ikke ubetydelige testamentariske Gaver, som i Aarenes Løb er tilfaldet Kirken. I 1919 (da Kirken blev 10 Aar) var der i Sognet en Indsamling, der skænkede Kirken en Lysekroner til i Loftet, to Kandelabre ved Opgangen til Koret og en Krone over Døbefonten. Hvad der blev tilovers skulde være til et Daabsbillede, som altsaa nu kommer sammen med de andre Billeder. Et stort Beløb (over 20,000 Kr.) tilfaldt Kirken efter Husejer L. Schmidt. Herved og ved andre testamentariske Gaver (fra Arkitekt Schwensens to Søstre, Kommunelærer Jacobs og Fru Bohr) fremkom, hvad der har været tilstrækkeligt til at dække alle de nævnte Udgifter. Regnskabet over disse Forbedringer og Udvidelser og over den kunstneriske Udsmykning er ikke endnu gjort endeligt op.

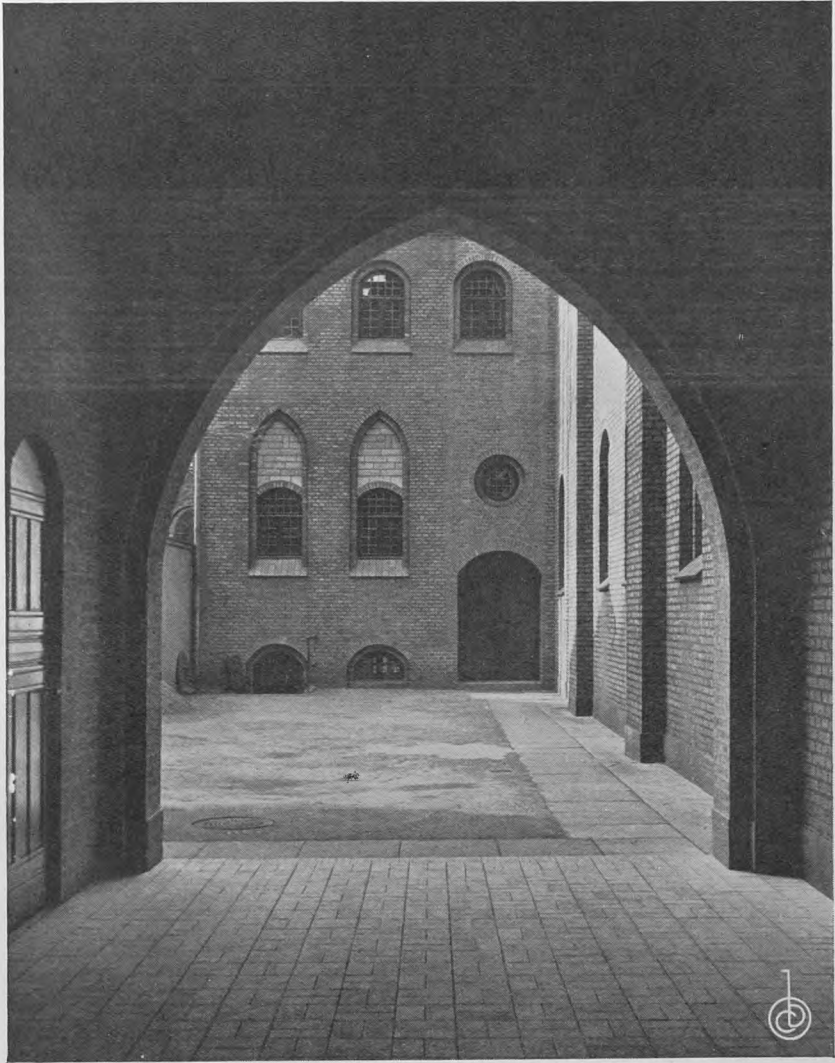
Menigheden takker dem, der bidrog til Indsamlingen i 1919 (og Aarene efter), og vi mindes med Tak dem, der betænkte Kirken i deres Testamente. Jeg véd, at der er dem, der har syntes, at adskilligt af det hernævnte kunde være gjort før. Naar jeg — for mit Vedkommende — har holdt tilbage, har Grunden været den, at det forekom mig, at der var mest Plan i at gøre det hele paa én Gang og sammen

ALTERPARTIET I MARIAKIRKEN (1934)

med Kirkens Istandsættelse. Nu har vi naaet det, der foreløbig kan naaes. Maaske der i de Dage, der kommer, kan naaes mere endnu. Men vi er taknemmelige baade overfor Gud og Mennesker for, at Mariakirken nu staar som den staar, væsentlig den samme som fra først af og dog som fornyet.

PARTI FRA MARIAKIRKENS GAARD (1934)

PRÆDIKEN VED MARIAKIRKENS INDVIELSE

DEN 31. MAJ 1909

AF C. SCHOUSBOE

Johs. 3, 16—21.

Saa er da Maalet naaet. Mariakirken er indviet i den treenige Guds Navn, og Ordet har for første Gang lydt fra denne Prædikestol. Meget har optaget vore Tanker i disse Dage. Alt det kan vi nu lægge til Side. I Dag er der to Ting, som alene skal fylde os, det er Tak og Bøn til Gud. Vi, som saa denne Kirke blive til, enten vi var med fra Begyndelsen eller siden kom til, vi, som skal bo og bygge her, vi, som af Guds Naade blev levende Stene i den Kirkebygning, der ikke er bygget ved Menneskehaand af Træ og Sten, men af Guds Aand, vi, som her, skønt vi er faa og smaa, skal være Jordens Salt og Verdens Lys, vi maa i denne Stund takke og bede.

I Evangeliet i Dag, paa anden Pinsedag, har vi det Ord, der bedre end noget andet kan give vor Tak den rette dybe Tone. Og fra Kirkens skønne Navn, vor Frelzers Møders Navn, lyder det Ord til os, der bedre end noget andet siger os, hvad vi skal bede om. —

„Saaledes elskede Gud Verden, at han gav sin Søn den enbaarne, for at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv.“ Det er det største Ord om Gud, at han er Kærlighed og elsker Syndere. Men det er tillige det største Ord fra Gud, fordi det siger, at hans

Kærlighed er opladt med Naade og evigt Liv over hvert Menneske, over dig og mig, om vi vil komme til Jesus.

De fleste fryder sig over dette Ord om Guds Kærlighed. Men Fryd giver ikke Frelse. Der bliver kun et Menneske Frelse til Del, naar Guds Aand faar Lov til at knytte en levende Forbindelse mellem Mennesket og Gud. Og det sker kun, naar Ordet om Guds Kærlighed ikke blot bliver det største Ord *om* Gud, men det største Ord *fra* Gud til en Synder. Det sker kun, naar Ordet om Guds Kærlighed bliver til ét med Ordet om Jesus, der blev hengiven for os. Hans Død paa Golgathas Kors er Stedet, hvor en Synder maa hen for at se Guds Kærlighed. Dèr lyder Ordet om Synd saadan, at det knuger Synderen ned paa Knæ, men dèr lyder ogsaa Ordet om Naade saadan, at Synderen tør løfte sit Hoved opad og se Himlen aabnet.

Her er al aandelig Taks dyrebare Grundvold, at Ordet om Guds Kærlighed i Jesus fik Lov at lyde her paa Jord. Det er ogsaa den dybe Tone i al den Tak, der skal lyde i denne Kirke. Den skal i Dag og altid lyde med et Spørgsmaal til hvert Meneskehjerte: Er Ordet om Guds Naade i Jesus blevet det største Ord for dig, blevet til Frelse for dig? Fik Pinseaanden Lov til at holde Dom i dit Inderste og tale saadan til dig om Synd, at du kun havde ét at sige: „Gud, vær mig Synder naadig?“ Og hørte du saa Aandens Svar: „Dine Synder er dig forladne for Jesu Døds og Blods Skyld?“ Maatte disse Spørgsmaal altid lyde klart i denne Kirke! Gud give, at Syndere her maa lære at sige: „Jeg tror paa Jesus, at jeg i ham ejer Guds Kærlighed og det evige Liv.“ —

Men ser vi saa paa Marias skønne Navn, da er der ét Ord, jeg vil drage frem her i Dag, fordi jeg synes, at det siger os, hvad vi skal bede om. Det er dette: „Se, jeg er Herrens Tjenerinde, mig ske efter dit Ord.“ Det er Jomfru Marias Ydmyghed, der herigennem møder os. Hun stiller sig til Raadighed for Gud, at han kan gøre sit Under i

hende. Ikke den syndfri Himmeldronning, nej, den lille, svage, men ydmyge Kvinde, der intet selv kunde og intet selv havde at give, uden dette ene, at hun vilde give sig selv hen i Guds Vilje.

Om et Menneske skal blive frelst, da gælder det at faa noget af Marias Ydmyghed. Det er den store Hindring for saa mange, at de vil selv, være, hvad de ikke er, og gøre, hvad de ikke kan, gøre det, der er umuligt for os, der er fødte af Kød og Blod. De vil ikke gøre det eneste, som et Menneske kan gøre, bøje sig i Ydmyghed for Gud som dem, der intet er og kan.

„Vor Dyd og gode Gerninger,
om noget sligt vi ejed,
det gjaldt aldeles intet her,
for Dig det intet vejed.“

Det er dét, vi i Dag og alle Dage skal bede om i Guds Hus, at Menneskehjerter maa blive ydmyge, at Syndere maa lære at slippe sig selv og deres eget, at Guds Frelses Vilje kan ske, og at Guds Børn her maa formaa stedse sandere og dybere at bøje sig under Guds hellige Vilje, til Fremgang i Kærlighed og Renhed, i Sandhed og Retfærdighed, og blive dannede efter vor Frelasers herlige Billede. —

I det vi da staar paa den Grundvold, som er Guds Kærlighed til Syndere i Jesus, er vi her i Dag med Tak til den levende Gud, at han lod Værket lykkes. Vi er her med Tak, fordi Gud har agtet os, som skal gøre Tjeneste under disse høje Hvælvinger, værdige til at være Husholdere over hans mangfoldige Naade i saa skøn en Kirke. I Gaar samledes vi for sidste Gang i St. Mariæ Kirkesal. Der var adskillige af os, som med Vemod saa dens Døre lukke sig for sidste Gang. Men jeg véd ogsaa, at vi alle føler en dyb Glæde over, at Mariakirkens Døre i Dag er blevet lukket

op, og at vi nu her i dette Sogn skal høre Kirkeklokkerne kalde paa gammel og paa ung, at vi her har faaet et blivende Sted, hvor vi kan tilbede i Aand og i Sandhed.

Men saa er vi her ogsaa i Dag med ydmyg Bøn til Gud om, at hans Herlighed maa fylde dette Hus, at Guds Aand maa bo her med Livets Ord paa vore urene Menneskelæber. Det er vor Bøn, at her maa blive et Sted, hvor Mennesker maa elske at komme, hvor Syndere maa omvende sig fra deres Vejs Vildfarelse, hvor søgende, tvivlende, anfægtede, sørgende, ængstede og bekymrede Sjæle maa finde Fred og Hvile i Troen paa Guds Naade. Det er vor Bøn, at Jesu Disciple her maa mærke, at vor Frelser er os nær i sit Ord ved Døbefont, ved Nadverbordet og i de helliges Samfund, at Sejren og Haabet maa lyse for os.

Det beder vi om i Jesu Navn, at der ogsaa herfra en Gang, naar Jordens Kirker er sunkne i Grus, maa stævne en Skare frem til det ny Jerusalem,

„til Himlens Helligdom,
 hvor vi skal holde Kirkegang,
 med uophørlig Jubelklang
 i høje Kor,
 hvor Gud han bor
 blandt alle Engles Sang.“

Amen.

DE, SOM ER OG HAR VÆRET ANSATTE VED MARIAKIRKEN

- C. Schousboe*, Sognepræst, fra 1915 Provst for Vestre Provsti (ansat ved Sognets Oprettelse i 1908).
- A. Vermehren*, residerende Kapellan (ansat ved Sognets Oprettelse. Blev i 1924 Sognepræst i Forslev).
- E. Joensen*, residerende Kapellan (ansat i 1924).
- H. Christoffersen*, Missionssekretær, præsteviet Medhjælper (ansat i 1927).
- H. Pedersen*, Kordegn (ansat ved Sognets Oprettelse i 1908).
- Frøken P. Andersen*, Organist og Kantor (ansat fra Kirkens Indvielse i 1909).
- J. C. Larsen*, Kirkebetjent 1909—10.
- H. Hansen*, Kirkebetjent og Graver 1910—33.
- V. Arnbo*, Graver, ansat i 1933.
- Fru L. Larsen*, Kirkekone 1909—10.
- Fru M. Hansen*, Kirkekone 1910—33.
- Fru J. Eriksen*, Kirkekone, ansat i 1933.
-

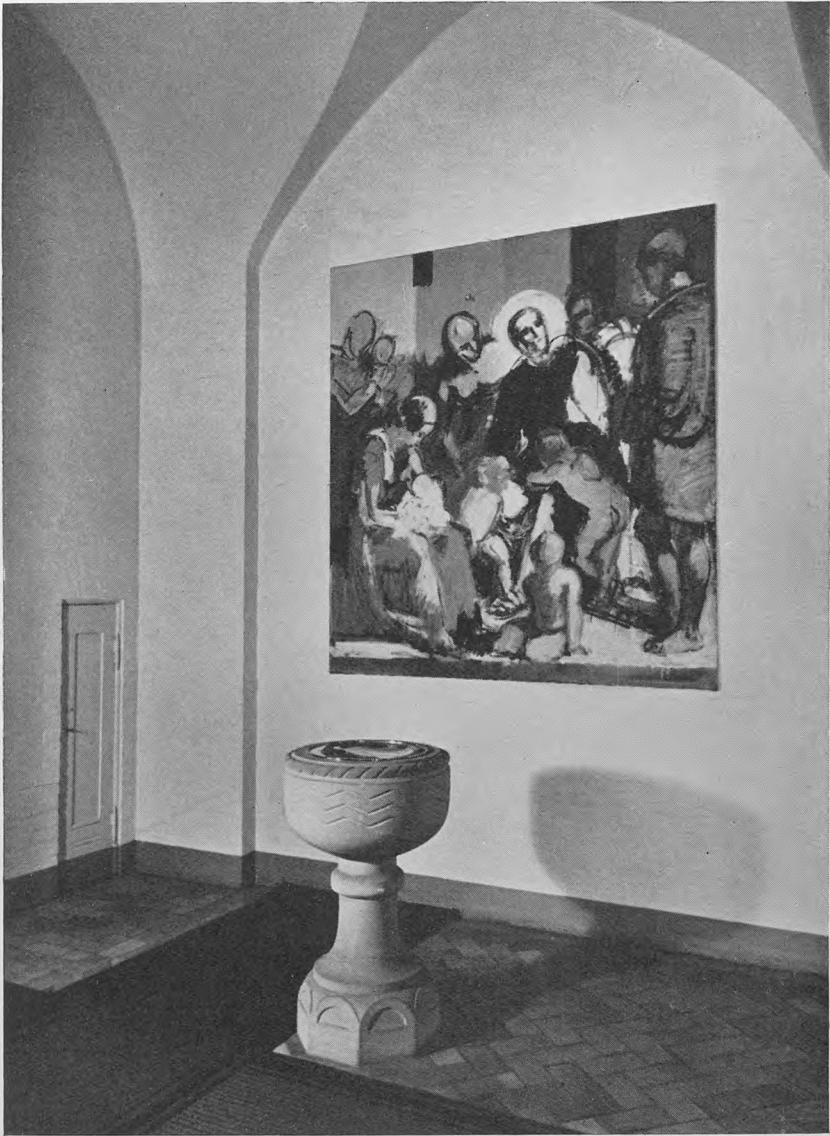
I KIRKENS KOR har følgende været ansatte:

Fra Kirkens Indvielse: Fru Mary Christensen (stadig ansat), Frk. M. Haudrup til 1922, Frk. Ellen Petersen til 1913, Frk. Hildingsen til 1915.

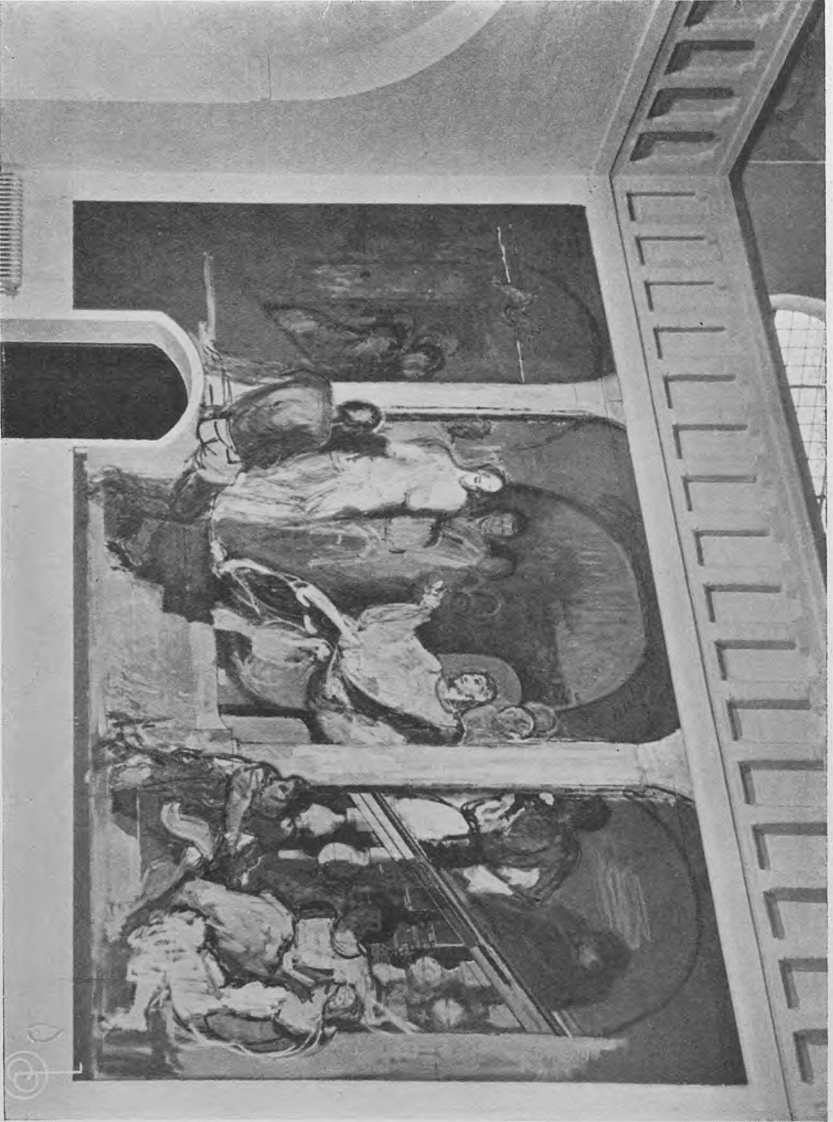
Senere ansatte: Frk. Thomsen (fra 1913), Frk. Kursch (fra 1919), Frk. Malten (fra 1921), Frk. Smedegaard (fra 1921), Fru Andersson (fra 1922, død 1932), Fru Simony Jensen, Vikar i 14 Aar, samt enkelte andre i kortere Tid.

Hjælperinger ved Kirken har Karl Christiansen været i mange Aar.

Menighedsraadet: Formand er f. T. Sognepræsten, dets Næstformand er Direktør. cand. mag. Anders Hansen. Kirkens Kasserer og Værge er Intendant Th. Nielsen.

JESUS OG-DE SMAA BØRN (IKKE FÆRDIGT)

JESUS OG SYNDERINDEN (IKKE FÆRDIGT)

KORSFÆTELSEN (EFTER SKITSE)